

Protokolli kantava otsuse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 kinnitamine“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Ühtekuuluvuspoliitika fondidest ehk Euroopa Sotsiaalfondist (edaspidi *ESF*), Euroopa Regionaalarengu Fondist (edaspidi *ERF*), Ühtekuuluvusfondist (edaspidi *ÜF*), ERF REACT-EU-st ja ESF REACT-EU-st kavandatud investeeringute elluviimiseks on „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) kokku lepitud toetatavad valdkonnad, eesmärgid, oodatavad tulemused ja rahastatavad tegevused.

Eelnõuga kiidetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (OJ L 231, 30.06.20212, lk 159–706) (edaspidi *ühissätete määrus*) artikli 24 lõike 1 ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 3 lõike 2 alusel heaks täiendatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“.

Eesti esitas „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027“ vaheülevaate koos muudatusega nr 3 Euroopa Komisjonile 28. märtsil 2025. a, mille Komisjon kiitis heaks 28. mail 2025. a. Seejärel võeti 18. septembril 2025. a vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/1914, mis lisas ühtekuuluvuspoliitika fondidele uued erieesmärgid kaitsevõime ja tsiviiljulgeoleku tugevdamiseks. Muudatustega loodi võimalused toetada kaitsetööstuse arendamist, kahesuguse kasutusega taristut ning sõjaväelist liikuvust. Arvestades uusi paindlikkusi ja Eesti julgeolekuvajadusi, esitab Eesti nüüd vaheülevaate täienduse ja rakenduskava muudatuse nr 4, suunates osa vahendeid uutesse kaitsevaldkonna erieesmärkidesse. Vaheülevaate dokument ja selle täiendus on taustainfoks muutmissetepanekutele, dokumentidega saab tutvuda Rahandusministeeriumi veebilehel: [Ülevaade välistoetustest ja programmidest | Rahandusministeerium](#)

Rakenduskava muudatuste kohaselt suunatakse uutesse, kaitsega seotud, erieesmärkidesse kokku 385,88 miljonit eurot, mis moodustab 11,5% kogu Euroopa Liidu (EL) toetuse mahust. Sellega luuakse võimalused toetada kaitsetööstuse arendamist, kahesuguse kasutusega taristut ning sõjaväelist liikuvust. Rakenduskava muudatus sisaldab ka teisi ettepanekuid asjakohaste täienduste tegemiseks. Muudatus ei puuduta Euroopa Liidu toetuse kogueelarvet, mis on Eesti jaoks eraldatud, kuid sisaldab endas eelarvelisi korrigeerimisi poliitikaeesmärkides.

Muudatused on mitteametlikult läbi räägitud Euroopa Komisjoniga. Ühissätete määruse artikli 40 lõike 2 punkt d kohaselt nõutav rakenduskava seirekomisjoni (kirjalik) hääletus rakenduskava muudatuste heakskiitmiseks eelnes valitsuses kinnitamisele.

Paralleelselt muudatusprotsessiga koostati keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang, milles analüüsiti rakenduskava muudatuste võimalikku keskkonnamõju, seoses uute kaitsevaldkonna investeeringutega, vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele. Varasema rakenduskava versioonile teostatud KSH järelduste kohaselt ei kaasne tegevuste rakendamisega olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

Eelhinnangule tuginedes ei ole uute muudatuste KSH algatamine põhjendatud, kuna täiendavad tegevused ei muuda varasema hindamise tulemusi. Otsus avalikustatakse seaduses sätestatud korras.

Seletuskirjas antakse ülevaade olulisematest muudatustest ja nende põhjustest. Muudatused on leitavad seletuskirja lisast 1, milleks on heakskiitmiseks esitatud rakenduskava eelnõu koos jälitatud muudatustega. Samuti on muudatused tehtud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027“ Lisa 2 „Õiglase ülemineku territoriaalne kava“, mis on jälitatud muudatusena lisa 2 dokumendis.

Seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi riigieelarve osakonna nõunik Kaisa Tähe (kaisa.tahe@fin.ee, 5307 0942); eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (virge.aasa@fin.ee, telefon 5885 1493).

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõuga kinnitatakse ühissätete määruse artikli 24 lõike 1 ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 3 lõike 2 alusel „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“.

3. Eelnõu sisu

3.1. Eelnõu otsusepunktiga 1 kinnitab Vabariigi Valitsus Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027.

Rakenduskava muudatused

Rakenduskava 2021–2027 toetuste rakendamise senise edenemise ja tänaste väljakutsete valguses on ilmnunud kitsaskohad, mis vajavad täpsustamist või muudatusi, et rakenduskavas seatud eesmärgid tähtaegselt täita. Eelkõige seisnevad muudatused toetuse ümbersuunamises kaitsevõimekuse tõstmise toetamiseks. Rakenduskava muudatustega lisatakse järgmised uued tegevused: kaitsetööstuspargi baastaristu rajamine, sõjaväelise liikuvuse investeeringud, sõjaväelinnaku rajamine, kaitseettevõtja tootearendusprogramm, kaitsetehnoloogia testimisvõimekuse loomine ning riigikaitset toetava tehisaru võimekuse arendamine.

Rakenduskavas ja selle lisas 2 tehtavatest muudatustest üldiselt:

- Poliitikaeesmärki „Nutikam eesti“ on lisatud uus erieesmärk (vii) „tööstuslikkuse suurendamine kaitsevõime edendamiseks, seades esikohale kahesuguse kasutusega võimed“ ning selle alla uued tegevused: kaitsetehnoloogia testimisvõimekuse loomine, riigikaitset toetava tehisaru võimekuse arendamine, kaitsetööstuspargi baastaristu, kaitsetööstuse innovatsioonivõimekuse ning teadus- ja arendustegevuse suurendamine.
- Poliitikaeesmärki „Ühendatum Eesti“ on lisatud uus erieesmärk (iii) „kerkse kaitsetaristu arendamine, seades esikohale kahesuguse kasutuse, sealhulgas sõjaväelise liikuvuse edendamiseks liidus, ning tsiviilvalmisoleku suurendamine“ ning selle alla sõjalise liikuvuse investeeringud (meetme raames kavandatakse maantee- ja raudteetaristu investeeringuid) ja sõjaväelise liikuvuse edendamist ning toimimist toetavad investeeringud (rajatakse sõjaväelinnak).
- Poliitikaeesmärkides „Nutikam Eesti“, „Rohelisem Eesti“, „Sotsiaalsem Eesti“, „Inimestele lähedasem Eesti“ ja „Õiglane üleminek“ tekstide ja näitajate täiendused ning eelarvete korrigeerimised.
- Kuludest sõltumatu rahastamisskeemi (FNLC) rakendamine sekkumistes:
 - Kaitsetööstuspargi baastaristu, meede 21.1.6.3 (skeem on läbirääkimisel ja võib veel muutuda).
 - Sõjaväelinnak, meede 21.3.3.2 (skeem on läbirääkimisel ja võib veel muutuda).
 - Avaliku sektori innovatsioonivõimekus, meede 21.1.1.3.
- Kuludest sõltumatu rahastamisskeemi (FNLC) muutmine sekkumises „Korterelamute rekonstrueerimine, meede 21.2.1.1.
- Poliitikaeesmärgis „Nutikam Eesti“ rahastamisvahendite kasutusele võtmine.
- Poliitikaeesmärgis „Nutikam Eesti“ on eelarve vähendamise tõttu loobunud 5G võrguga elamu- ja äripiirkondade katmisest, jätkatakse üksnes transpordikoridoride katmisega.
- Poliitikaeesmärgis „Rohelisem Eesti“ biometaani sisestusjaama meetme ümberkujundamine- biometaani sisestusjaama ehitaja leidmiseks korraldatakse avalik taotlusvoor ettevõtetele, kes hakkaks sisestuspunkti valmimise järgselt tegelema biometaani sisestamisega gaasi üldvõrku. Sihtrühma muutuse tõttu ei pea biometaani sisestuspunktid olema avalikud.

- Poliitikaeesmärk „Ühendatum Eesti“ projekti „Tallinn-Lelle raudteelõigu raudtee läbilaskevõime suurendamise ja rekonstrueerimise“ eemaldamine rakenduskavast, projekt viiakse ellu Taaste- ja vastupidavusrahastust.
- Poliitikaeesmärk „Sotsiaalsem Eesti“ all muutuvad eelarved. Tulenevalt muutunud vajadustest ja käimasolevatest haridusreformidest suurendatakse antud erieesmärgi raames noorte vaimse tervise ja koolikeskkonnas toimetuleku toetamise tegevusi ning jäetakse muudatuse toetamiseks ära algselt kavandatud laste ja noorte kodanikualgatuse toetamise tegevussuund.
- Õiglase ülemineku fondist ei ole võimalik ellu viia meedet „Jäätmekäitluse piirkondlik arendamine“. Meetme eesmärgiks oli selgitada välja Ida-Virumaa piirkondlikud jäätmekäitlusala vajadused ja potentsiaal ning vastavalt uuringu tulemustele arendada jäätmekäitlusala võimekust Ida-Viru maakonnas. SA KIK elluvijana tellis uuringu Ida-Virumaa piirkondliku jäätmekäitlusvajaduse ja potentsiaali väljaselgitamiseks. 2025.a juunis valminud uuringust selgus, et Ida-Virumaal on võrreldes ülejäänud Eestiga suurim vajadus tööstusest, eriti põlevkivisektorist pärinevate jäätmete ringlussevõtuks. Samast uuringust järeldus, et antud vajaduse täitmine vajab täiendavat teadus-arendustegevust, mille läbiviimine ei ole SF Rakendusperioodi 2021-2027 jooksul võimalik.

Rakenduskava muudatused on detailselt välja toodud allolevas tabelis. Järjekorranumber viitab muudatusele rakenduskava ja/või õiglase ülemineku territoriaalse kava failis.

Sisulised muudatused

Nr	Erieesmärk	Lühike muudatuse selgitus
1	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse, mistõttu vähendatakse erieesmärgi (i) eelarvet. Osaliselt on teadustulemuste väärindamine kaetud teise sekkumise raames. ASTRA+ raames toetatakse asutuste teadmussiirde võimekuse tõstmist ning ka teadustulemuste, sealhulgas tippteaduse innovatsioonivõimekuse taseme tõstmist. Teadustaristu teenuste väljatöötamist toetatakse asutuste võimekuse arendamise kaudu selliseid teenuseid arendada ja turule viia (ASTRA+). Teadustulemustel ja teadustaristul põhinevate teenuste arendamist toetatakse ka Euroopa Horisont programmi raames toetust saanud Teaming projektide kaudu.
2	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse, mistõttu vähendatakse erieesmärgi (i) raames sektoritevahelise mobiilsuse toetamise rahastamist ja ühes sellega rakenduskava näitaja PSO02 „Mobiilsusskeemides osalejate arv“ 2029 sihttaseme 950-lt 800-le.
3	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse ja algselt kavandatud sekkumist ei viida ellu, mistõttu eemaldatakse rakenduskavast ka väljundnäitaja PSO46 ja tulemusnäitaja PSR45.
4	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. PO1 uue erieesmärgi (vii) <i>tööstussuutlikkuse suurendamine kaitsevõime edendamiseks, seades esikohale kahesuguse kasutusega võimed</i> alla luuakse sekkumine- kaitsetehnoloogia testimisvõimekuse loomine. Vähendatakse olemasolevate erieesmärkide eelarvet ja tõstetakse see uutesse erieesmärkidesse.
5	Nutikam Eesti	Uus kaitsetehnoloogia testimisvõimekuse loomise sekkumise väljundnäitaja on PSO47 - teadus- ja arendusasutused, milles on välja arendatud kaitseotstarbeliste tehnoloogiate testimise võimekus. Mõõtühik on arv ja sihtväärtus aastaks 2029 on 2. Uus tulemusnäitaja on PSR46 - kaitsetehnoloogia testimistaristu baasil loodud teenused. Mõõtühikuks on arv ja sihtväärtus aastaks 2029 on 12. Arvestades, et osa teenustest võib olla seotud riigikaitse erisusega, ei pruugi nende kontrollimine olla igas olukorras teostatav.
6	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. PO1 uue erieesmärgi (vii) <i>tööstussuutlikkuse suurendamine</i>

		<i>kaitsevõime edendamiseks, seades esikohale kaheksa kasutusega võimed alla luuakse sekkumine- riigikaitset toetava tehniku võimekuse arendamine.</i>
7	Nutikam Eesti	Uus riigikaitset toetava tehniku võimekuse arendamise sekkumise väljundnäitaja on PSO48 - kaitseotstarbelise tehniku valdkondliku andmelao baasil välja arendatud tooted, teenused ja rakendused. Mõõtuhiik on arv ja sihtväärtus aastaks 2029 on 5. Uus tulemusnäitaja on PSR47 - kasutusele võetud teenused, tooted ja rakendused. Mõõtuhiikuks on arv ja sihtväärtus aastaks 2029 on 3.
13	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Erieesmärgi <i>tööstussuutlikkuse suurendamine kaitsevõime edendamiseks, seades esikohale kaheksa kasutusega võimed alla luuakse uus sekkumine- kaitsetööstuspargi baastaristu</i> . Tööstuspargi ettevalmistus hõlmab kinnistu ettevalmistust, sealhulgas ligipääsuteede rajamist, elektri- ja vee liitumiste loomist, piirdeaia ja väravarajatiste ehitamist, samuti lõhkeaine- ja moonahoidlate, katseplatsi ning lõhkeainejääkide hävitamise platsi rajamist. Tootjad ise rajavad hiljem tootmishooned, administratiivhooned, abihooned, täiendavad laohooned jm.
14	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Väljundnäitaja RCO01 "Toetatavad ettevõtjad (millest: mikro-, väikesed, keskmise suurusega ja suured ettevõtjad)" lisamine sihttasemega 30 (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi panus on 25 ja Kaitseministeeriumi panus 5). Väljundnäitaja RCO128 "Toetatavate ettevõtete arv, kes on peamiselt seotud kaitsevõime edendamisega" lisamine uue sekkumise juurde koos sihttasemega 30 (Kaitseministeeriumi panus näitajasse on 5 ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi panus näitajasse on 25). Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium- tulemusnäitaja RCR02 "Erasektori investeeringud, mis täiendavad avaliku sektori toetust" lisamine uue sekkumise juurde koos sihttasemega 19 674 667 (eurot). Väljundnäitaja RCO02 "Toetustega toetatavad ettevõtjad" lisamine uue sekkumise juurde koos sihttasemega 25. Tulemusnäitaja RCR25 "VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta" lisamine uue sekkumise juurde koos sihttasemega 20. Kaitseministeerium- väljundnäitaja RCO04 „Mitterahalist toetust saavad ettevõtjad“ lisamine uue sekkumise juurde sihttasemega 5 ettevõtjat. Tulemusnäitaja RCR01 „Toetatavates ettevõtetes loodud töökohad“ lisamine uue sekkumise juurde koos sihttasemega 200 (töökohta).
31	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse, uue kaitseteetvõtja tootearendusprogrammi kujundamine uue erieesmärgi (vii) <i>tööstussuutlikkuse suurendamine kaitsevõime edendamiseks, seades esikohale kaheksa kasutusega võimed</i> alla koos vastavate täiendustega (sh peamised sihtrühmad).
32	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Seoses eelarve vähenemisega väheneb tulemusnäitaja RCR02 sihtväärtus. Uus sihtväärtus 56 516 444.
33	Nutikam Eesti	Teksti täiendamine rahastamisvahendite pakkumise sõnastusega. Muudatus on seotud vahendite rakendamise ülevaatamisega, sh ettevõtete vajadustega ja valitsuse suunamisega kiirendada vahendite kasutamist.
34	Nutikam Eesti	Uus väljundnäitaja RCO03 sihttasemega aastaks 2029 12 rahastamisvahenditest toetatavat ettevõtjat. Muudatus on seotud eelmises punktis välja toodud uue sekkumise lisamisega erieesmärgi alla.
35	Nutikam Eesti	Rahastamisvahendite kavandatava kasutamise infot täiendatakse järgmiselt: „Innovatsioonimahukate ja uudeid tehnoloogiaid arendavate ettevõtete rahastamiseks rakendatakse rahastamisvahendeid laenu ja garantiide vormis. Peamine eesmärk on leevendada innovatsioonimahukate ja uute tehnoloogiate arendamisega seotud riske ning tagada ettevõtjatele parem kapitali kättesaadavus.“

37	Nutikam Eesti	Tulemusnäitaja RCR17 „Uued ettevõtjad, mis endiselt tegutsevad“ sihtväärtuse tõstmine 160-lt 325-le. Muudatus on seotud vahendite rakendamise ülevaatamisega, sh ettevõtete vajadustega ja valitsuse suunisega kiirendada vahendite kasutamist. Näitajasse panustava sekkumise (starditoetus) eelarve enam kui kahekordistatakse.
38	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Väljundnäitaja PSO01 väheneb 56-lt 36-le. Tulemusnäitaja PSR04 väheneb 22-lt 14-le. Kuna vähendatakse innovatsiooniprojektide eelarve mahtu, siis väheneb näitaja sihttase. Samuti võttes arvesse vajadust rahastada suuremahulisi projekte, mille tehnilise valmisoleku tase on suurem, on vajadus korrigeerida meetme väljund- ja tulemusnäitaja sihttasest. Arvestades 3–4% suurust keskmist aastast inflatsioonimäära, on sellise projekti kogukuluks pärast kolme aastat (inflatsiooniga korrigeerituna) hinnanguliselt 1 400 000 eurot, millele lisanduvad arendus- ja tugitegevuste kulud ning kaudsed kulud. Sekkumine plaanitakse ellu viia lihtsustatud kulude hüvitamisviiside alusel.
39	Nutikam Eesti	Soovime eemaldada meetme 21.1.1.3 „Avaliku sektori innovatsioonivõimekuse tõstmine“ sekkumiselt „Avaliku sektori innovatsiooniprojektide toetamine ning analüüsid ja tööriistad avaliku sektori innovatsiooni ja arendustegevuse toetuseks“ sekkumiskoodi 029. Muudatuse põhjuseks on asjaolu, et sekkumine aitab täita samaaegselt mitmeid Euroopa Liidu ja Eesti riiklike prioriteete, sealhulgas panustades nt avalike teenuste tõhustamisse, digipöörde elluviimisse ning andmepõhisesse otsustamisse, mis kõik on seotud erinevate sekkumiskoodidega. Toetatud projekte saab kahjuks nii Eesti kui ka EK infosüsteemis siduda vaid ühe sekkumiskoodiga korraga, seetõttu tuleb valida välja üks enim sobiv sekkumiskood ja teist koodi samaaegselt kasutada ei saa.
43	Nutikam Eesti	Väljundnäitaja PSO04 suureneb 240-lt 300-le. 21.1.2.1 Digilahenduste ja uuenduste väljatöötamine ja kasutuselevõtt avalikus sektoris sihtväärtus oli 90, ettepanek suurendada seda 150le, kuna elluvijate hinnangul on toetusskeemi rahastusega võimalik luua või uuendada rohkem teenuseid, kui esialgu prognoositi. IT tööde pakkujate konkurents turul on viimasel paaril aastal töötunni hinda langetanud. Tulemusnäitaja RCR11 suureneb 4 500 000-lt 10 000 000-le. Elluvijate hinnangud uute ja uuendatud avalike digiteenuste, tootete ja -protsesside kasutajate arvu osas on oluliselt optimistlikumad kui algselt prognoositi. Sihttaseme seadmisel ei osatud ette näha mitme suure teenuse muutmist või uuendamist (nt üleriigiline ühtne raamatukogusüsteem, rahvastikuregistri teenuste ja kaardirakenduste uuendamised jms).
44	Nutikam Eesti	Lähtudes Vabariigi Valitsuse eelarve vähendamise otsusest ei ole võimalik saavutada algselt seatud eesmärgi digitaalse ühenduvuse erieesmärgis. Uus eesmärk alles oleva eelarvega on rajada sidemaste koridoril olevatesse valgetesse aladesse ja luua seeläbi valmidus katkematu 5G ühendusega transpordikoridorideks. Loobutud on elamu- ja äripiirkondade 5G-ga katmisest rakenduskava vahendite raames. 5G piiriülesed koridorid Läti ja Leeduga tehakse teistest Euroopa Liidu eelarvelistest vahenditest (eelkõige CEF Digital).
45	Nutikam Eesti	Lähtudes Vabariigi Valitsuse eelarve vähendamise otsusest ei ole võimalik saavutada algselt seatud eesmärgi. Uus eesmärk alles oleva eelarvega, on rajada sidemaste koridoril olevatesse valgetesse aladesse ja luua seeläbi valmidus katkematu 5G ühendusega transpordikoridorideks, mille tulemusnäitajaks sobib paremini „5G leviga kilomeetrite arv transpordikoridori valgetel aladel“. Väljundnäitaja PSO06 väheneb 125-lt 40-le. Tulemusnäitaja PSR07 kustutatakse ja asendatakse uue tulemusnäitajaga PSR48, sihtväärtusega 160.
46	Nutikam Eesti	Tulenevalt eelarve vähendamisest ei ole võimalik algselt seatud strateegilist olulise tegevuse eesmärki täita - kõikidel peamistel transpordikoridoridel 5G katvuse tagamine.
18	Rohelisem Eesti	Lisaks võimalusele toetada meetmeid finantsinstrumentide laenude kaudu, kood 03 „Toetus finantsinstrumentide kaudu: laen“, teeme ettepaneku lisada uus toetusvormi kood 04 „Toetus finantsinstrumentide kaudu: tagatis“, mille lisamist toetab ka <i>ex-ante</i> eelhindamine. Lisaks on käenduste kasutamist mainitud rakenduskavas varasemalt seonduvate meetmete

		liikide kirjelduse all, kuid ekslikult on lisamata jäänud selleks vajalik rahastamise vormi kood rakenduskava koostamise käigus. Ettepanek lisada kood 04 summas 5 100 000€.
19	Rohelisem Eesti	Tulenevalt meetme ümberkujundamisest ja meetme eelarve vähendamisest esitame ettepaneku muuta sihtrühma. Meetme ümberkujundamise käigus on koostöös riikliku haldusettevõttega jõutud seisukohale, et mõistlikum on biometaani sisestusjaama ehitaja leidmiseks korraldada avalik taotlusvoor ettevõtetele, kes hakkaks sisestuspunkti valmimise järgselt tegelema biometaani sisestamisega gaasi üldvõrku. Sihtrühma muutuse tõttu ei pea biometaani sisestuspunktid olema avalikud.
20	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 ja 09.09.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Vähendame väljundnäitaja PSO45 väärtust 3 pealt 1 biometaani sisestuspunkti peale tulenevalt meetme eelarve olulisest vähendamisest.
21	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 ja 09.09.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Vähendame tulemusnäitaja PSR44 väärtust 100 GWh/aastas pealt 33 GWh/aastas peale. Oleme varem hinnanud näitaja metoodikas ühe biometaani sisestamispunkti tootluseks 30–35 GWh/aastas. Kuna vähendatud eelarve tingimustes saab ehitada ainult 1 biometaani sisestamispunkti, soovime proportsionaalselt vähendada ka tulemusnäitaja PSR44 sihttasest.
26	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 ja 09.09.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse (REARM algatus). Väljundnäitaja PSO08 “Paranenud küttesüsteemiga elamud“ 2029 aasta sihtväärtust 2350 vähendatakse, uueks sihtväärtuseks seatakse 1350. Teksti täiendamine seoses väljundnäitaja muutusega. “Tihedalt asustatud piirkondades toetatakse ligikaudu 1350 elamus vananenud tahkekütuse-kütteseadme välja vahetamist või selle ühendamist kaugküttevõrku“.
27	Rohelisem Eesti	Väljundnäitaja PSO07, mida oli planeeritud kasutada osalise rekonstrueerimise puhul, kustutatakse rakenduskavast, sest on vastu võetud otsus kasutada kogu toetust sekkumises terviklikuks renoveerimiseks kindlustamaks paremini FNLC skeemi tulemuste saavutamist kallinevate ehitushindade tingimustes. Lähteaasta ja sihtväärtuse taset vähendatakse samuti selleks, et kustutada osalise rekonstrueerimisega seotud väärtused. Uus lähteaasta algatase RCR26 jaoks on 210 000 MW/aastas ja uus sihtväärtus 130 000 MW/aastas.
28	Rohelisem Eesti	Seoses kaitsevõime suurendamise tegevustesse toetuse ümbersuunamisega vähendame sekkumise 21.2.1.14 „Jäätmete liigiti kogumise infrastruktuuri toetamine“ eelarvet ning seoses sellega näitaja RCO107 (investeeringud jäätmete liigiti kogumise rajatistesse) sihttasest 16 550 816 euro võrra. Senise 51 504 662 euro asemel seatakse sihttasemeks 34 953 846 eurot.
29	Rohelisem Eesti	Seoses riskipiirkondade lisamisega muudame näitaja RCO24 ja RCR35 saavutustaseme arvutamise aluseid, kuna riskipiirkondi ei ole enam 16, vaid on 34. Riskipiirkondade arvu suurendamine ei too kaasa vajadust muuta rakenduskavas näitajate sihttasest. Tulemusraamistiku metoodikas täpsustame ühtlasi nimetatud näitajate topelt lugemise välistust. Ajakohastame rakenduskavas konkreetseid sihtpiirkondi üleujutusmeetmes.
25	Ühendatum Eesti	Seoses kokkuleppega viia Tallinn-Lelle raudteeprojekt tervikuna Taaste- ja vastupidavusrahasutusse eemaldame rakenduskavast kõik projektiga seonduva (investeeringu kirjeldus, näitaja RCO49 sihttasemed, mis aitavad panustada näitaja üldistesse sihttasemetesse).
16	Ühendatum Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Uus meede “Sõjaväelise liikuvuse edendamist ning toimimist toetavad investeeringud (sh liitlaste vastuvõtu- ja kaitseväetaristu investeeringud)” on loodud algatusega REARM Europe ja mõeldud sõjaväelinnaku ehitamiseks.
22	Ühendatum Eesti	Komisjoni REARM algatus võimaldab liikmesriikidel kohandada oma programme vaheülevaatuse käigus, suunates olemasolevaid vahendeid ümber strateegiliste prioriteetide toetamiseks. Suuname projekti „Tallinn-Pärnu-Ikla ja Libatse-Nurme teelõigu rekonstrueerimine“ erieesmärgi "(i) kliimamuutustele vastupidava, intelligentse, turvalise, säästva ja intermodaalse TEN-T arendamine" alt ümber uude erieesmärgi (iii) <i>kerkse kaitsetaristu arendamine, seades esikohale kahesuguse kasutuse, sealhulgas sõjaväelise liikuvuse edendamiseks liidus, ning tsiviilvalmisoleku suurendamine.</i> Väljundnäitaja RCO45 sihtväärtus väheneb, uus sihtväärtus on 17. Tulemusnäitajate RCR56 ja PSR15 sihtväärtuse vähendamine.
23	Ühendatum Eesti	Komisjoni REARM algatus võimaldab liikmesriikidel kohandada oma programme vaheülevaatuse käigus, suunates olemasolevaid vahendeid ümber strateegiliste

		prioriteetide toetamiseks. Suunamine projekti „Rail Baltica Ülemiste reisiterminali, Pärnu reisiterminali ja kohalikud peatused“ erieesmärgi (i) <i>kliimamuutustele vastupidava, intelligentse, turvalise, säästva ja intermodaalse TEN-T arendamine</i> alt uude eesmärgi (iii) <i>kerkse kaitsetaristu arendamine, seades esikohale kaheksa kasutuse, sealhulgas sõjaväelise liikuvuse edendamiseks liidus, ning tsiviilvalmisoleku suurendamine</i> . Muudatusega seotud teksti ja näitaja RCO53 kustutamine.
24	Ühendatum Eesti	Lisame uude erieesmärgi (iii) <i>kerkse kaitsetaristu arendamine, seades esikohale kaheksa kasutuse, sealhulgas sõjaväelise liikuvuse edendamiseks liidus, ning tsiviilvalmisoleku suurendamine</i> väljundnäitaja RCO45 (sihtväärtus 35 km, uute projektide panus 14 km); RCO53 (sihtväärtus 13 jaama/peatust ehk sama, mis varem PO3 erieesmärgis (i)). Kliimaministeeriumi panus uude erieesmärgi sisuga seotud REARM väljundnäitajasse RCO129 on 6 projekti. Kaitseministeeriumi panus uude REARM väljundnäitajasse RCO129 on 1 projekt. Tulemusnäitajad uue erieesmärgi jaoks on RCR56 ja PSR15.
8	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse, mistõttu vähendatakse erieesmärgi (g) eelarvet. Sellega seoses väheneb ka sekkumise tegevuste maht ja ulatus. Rakenduskavast kustutatakse järgnev: „... ning annavad sisendit ja kasutavad ära Erasmus+ programmi raames rahvusvaheliste kogemuste vahetamise tulemusi, koostööd ja kasutajasõbralike veebiplatvormide ning virtuaalkoostöö vahendite kasutamist, eriti madalate oskustega sihtgruppide toetamiseks“.
9	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse, mistõttu vähendatakse erieesmärgi (g) raames täiskasvanute mitteformaalõppes osalemise rahastamist 5,49 mln võrra (EL toetus) ja ühes sellega rakenduskava väljundnäitaja PSO31 „Täiskasvanute mitteformaalõppes osalenute arv“ sihttasest 61 923-lt 55 731-le.
10	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Vähendatakse erieesmärgi (g) raames täiskasvanute mitteformaalõppes osalemise rahastamist ja ühes sellega rakenduskava väljundnäitaja PSO32 „Täiskasvanute mitteformaalõppes osalenute arv sotsiaalvaldkonnas“ sihttasest 2077-lt 1869-le.
11	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Vähendatakse erieesmärgi (g) raames täiskasvanute tasemeõppesse tagasitoomise tegevuste rahastamist 5 mln euro võrra (EL toetus) ja ühes sellega rakenduskava väljundnäitaja PSO33 „Täiskasvanute tasemeharidusse tagasitoomise tegevustes osalejate arv“ sihttasest 5000-lt 3200-le.
12	Sotsiaalsem Eesti	Tulenevalt muutunud vajadustest ja käimasolevatest haridusreformidest suurendatakse antud erieesmärgi raames noorte vaimse tervise ja koolikeskkonnas toimetuleku toetamise tegevusi ning jäetakse selle muudatuse tegemiseks ära algselt kavandatud laste ja noorte kodanikualgatuse toetamise tegevussuund. Muudatuse rahaline maht ca 566 000 eurot (EL toetus).
30	Sotsiaalsem Eesti	Sõnastuse muutmine: keelepraktika jaoks vajaliku keelekeskkonna laiendamise eesmärgil laiendatakse keelepraktika võimalusi. Seni oli see võimalik ainult erinevate kultuuri- ja spordiüritusel, keelekohvikutes ja kultuuriklubides. Muudatus võimaldab keelekeskkonda luua ka muude sündmuste kaudu, nt keelelaagrid, festivalid jm.
40	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Teksti kustutamine: <i>Töötatakse välja meetmed eakate inimeste tööturul osalemise toetamiseks, muutes tööandjate ja töötajate stereotüüpset suhtumist.</i>
41	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Teksti kustutamine: <i>Ligikaudu 45% programmi toetusest suunatakse töötervishoiu ja tööohutuse teenuste arendamiseks, 47% püsiva töövõimetuse ennetamiseks ja 8% haiguste ennetamise meetmete kättesaadavuse parandamiseks.</i> Eelarvete vähendamise tulenevalt ei ole lause enam asjakohane.
42	Sotsiaalsem Eesti	Väljund- ja tulemusnäitaja sihttaseme vähendamine. Sihttasemete arvutamisel tuginedi perioodi 2014-2020 kogemusel, kus näitajasse panustas kõige suurema mahuga elukohtade kohandamine. Heaolutehnoloogiate kasutuselevõtu toetamise tingimuste välja töötamise käigus on selgunud, et ei ole otstarbekas siduda toetatavaid tegevusi elukohtade lugemisega. Seega panustavad näitajasse erihooldekandeaustuste reorganiseerimise projektid ja kogukonnapõhise toetatud eluaseme rajamise projektid, mis on oma eelarvelt

		palju mahukamad, kuid näitajate saavutustase on madalam.
36	Õiglane üleminek	Väljundnäitaja PSO43 sihttaseme vähendamine. Muudatuse vajadus tuleneb toetuse saajate arvu vähenemisest ja seotud alampalga kasvu prognoosi vähenemisega võrreldes esialgselt prognoosituga. Lisaks 1,5 miljoni suunamine sekkumisse „Ida-Virumaa VKEdes investeringute, toote- ja protsessiarenduse toetamine”.
17	Õiglane üleminek	Eemaldame väljundnäitaja RCO34 (täiendav jäätmete ringlussevõtu võimekus 10 000 t/a) ning vähendame tulemusnäitaja RCR01 „Toetatavates üksustes loodavad töökohad“ sihttasest 10 võrra ehk 1085-lt 1075-le. Mõlemad näitajad on seotud meetmega „Jäätmekäitluse piirkondlik arendamine”. Meetme eesmärgiks oli selgitada välja Ida-Virumaa piirkondlikud jäätmekäitlusalasest vajadused ja potentsiaal ning vastavalt uuringu tulemustele arendada jäätmekäitlusalasest võimekust Ida-Viru maakonnas. SA KIK elluvijana tellis uuringu Ida-Virumaa piirkondliku jäätmekäitlusvajaduse ja potentsiaali väljaselgitamiseks. 2025. a. juunis valminud uuringust selgus, et Ida-Virumaal on võrreldes ülejäänud Eestiga suurim vajadus tööstusele, eriti põlevkivisektorist pärinevate jäätmete ringlussevõtuks. Samast uuringust järeldus, et antud vajaduse täitmine vajab täiendavat teadus-arendustegevust, mille läbiviimine ei ole SF Rakendusperioodi 2021-2027 jooksul võimalik. Olmejäätmete käitluse vajaduse ja potentsiaali poolest ei erine Ida-Viru maakond oluliselt teistest Eesti piirkondadest, mistõttu saab olmejäätmete ringlussevõtu võimekuse arendamiseks taotleda investeringutoetusi teistest meetmetest.

Tehnilised (sh eelarvelised) muudatused

Nr	Erieesmärk	Lühike muudatuse selgitus
47	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Haridus- ja Teadusministeerium suunab sekkumiskoodilt 028 14 900 000 eurot koodi 012. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi sekkumiskood 010 suureneb 11 000 000 euro võrra ja sekkumiskood 011 suureneb 12 800 000 võrra. Kaitseministeeriumi sekkumiskood 198 suureneb 52 000 000 euro võrra.
60	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Eelarve vähendamise tõttu korrigeeriti koodidele vastavaid toetussummasid. Geopoliitiline olukord ja Eesti piirnevus agressorriigiga on toonud kaasa keerulised valikud, mis mõjutavad ka regionaalseid meetmeid, sh VKE-de toetust Kagu-Eestis. Piirialade vajaduste lahendamiseks kasutatakse teisi vahendeid ning valitsuse tegevuskava näeb ette aruande koostamise idapiiriäärsete piirkondade probleemidest ja lahendustest. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi summad vähenevad Kagu-Eesti ettevõtlusmeetme eelarve vähenemise tõttu. Kagu-Eesti ettevõtlusmeetme näitajate sihttasemed sisalduvad näitajate PSO43, RCO02 ja RCR25 sihttasemetes. Kagu-Eesti meetme vähenemise arvelt vähenevad nende näitajate 2029. aasta sihtväärtused vastavalt 17, 17 ja 12 võrra. Eelarve vähenemise mõju näitajate sihttasemele on marginaalne. Kultuuriministeerium vähendab kultuuri valdkondadeülese arendamise, koostöö ja rahvusvahelistumise meetmeid. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi summad vähenevad VKEdes arenguprogrammi eelarvest. Ümbertõste mõju näitajate RCO01 ja RCR25 sihttasemetele on marginaalne (alla 10%).
63	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Väheneb „Nutikam Eesti“ erieesmärgi (a)(i) „Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine“ meetme 21.1.1.3 „Avaliku sektori innovatsioonivõimekuse tõstmine“ sekkumise „Avaliku sektori innovatsiooniprojektide toetamine ning analüüsid ja tööriistad avaliku sektori innovatsiooni ja arendustegevuse toetuseks“ eelarve. Sekkumise eelarvet vähendatakse 3 103 200 võrra.
64	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise sekkumisse ning vähendatakse EL erieesmärgi (a)(iv) aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuste arendamine meetme 21.1.4.3 Avaliku teenistuse tippjuhtide innovatsioonivõimekuse tõstmine läbi juhtimiskvaliteedi arendamine eelarvet 196 800 euro võrra.
69	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Eelarvet vähendatakse erieesmärgis (ii) 13 816 889 eurot (10

		000 000 eurot vähendatakse väljatöötamisel olevast väikeprojektide toetusskeemist ja 3 816 889 eurot valdkondlike digipöörete toetusskeemist). Võttes arvesse tegevuste senist edenemist ja elluviijate esitatud sihttasemete hinnanguid, saavutatakse tulemused eelarvete vähendamisest hoolimata. Näitajate sihttasemeid on korrigeeritud. RCO14 sihttaseme korrigeerimine ei ole asjakohane, võttes arvesse asutuste arvu, kes hetkeseisuga on taotlusi esitanud.
70	Nutikam Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. 5G eelarvest kärbitakse 9 350 000 eurot. Näitajaid muudetud vastavalt.
71	Nutikam Eesti	Lähtudes VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. 5G arendamise alles olev eelarve koondati ühe tegevuse alla, milleks on transpordikoridorid sekkumiskoodiga 032. Sekkumine 036 eemaldati.
72	Nutikam Eesti	Muudatus on seotud uue finantsinstrumendi sekkumise lisamisega erieesmärgi alla. Sekkumiskood 010 suureneb 2 mln võrra. Sekkumiskood 011 suureneb 8 mln võrra. Lisame rahastamise vormide koodid 03 (laenud) ja 04 (käendused).
76	Nutikam Eesti	Seoses VKEde arenguprogrammi eelarve vähendamisega väheneb sekkumiskood 010. Muudatus on seotud vahendite rakendamise ülevaatamisega, sh ettevõtete vajadustega ja valitsuse suunisega kiirendada vahendite kasutamist.
77	Nutikam Eesti	Lähtudes VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Muudatus on seotud vahendite rakendamise ülevaatamisega, sh ettevõtete vajadustega ja valitsuse suunisega kiirendada vahendite kasutamist. 5 mln suunatakse VKEde arenguprogrammist starditoetusesse.
52	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Sekkumiskood 041 väheneb REARMi muudatustega seoses. Sekkumises "Elamute liitumine kaugküttevõrkudega või tahkel kütusel põhineva kütteseadme uuendamine" vähendame EL toetust 13 748 626 eurot; sekkumises 21.2.1.6 "Elamuinvesteeringute fondis" vähendame EL toetust 20 000 000 eurot; sekkumises nr 21.2.1.1 (korterelamute rekonstrueerimise toetamine) fondis vähendame EL toetust 5 873 860 eurot (eelarvet vähendatakse vastavalt ka sekkumisega seotud FNLC skeemis). Samuti sekkumises 21.2.1.1 suunatakse järgi jäänud vahendid 15 000 000- 5 873 860= 9 126 140 eurot sekkumiskoodi 042 alla, sest on vastu võetud otsus kasutada kogu toetust sekkumises terviklikeks renoveerimiseks kindlustamaks paremini FNLC skeemi tulemuste saavutamist kallinevate ehitushindade tingimustes. Sekkumisega 21.2.1.6 ei ole rakenduskava tasandil eraldi näitajaid kehtestatud ja seetõttu eelarve vähendamisel puudub mõju tulemus- ja väljundnäitajatele. Osalise rekonstrueerimisega seotud näitaja PSO07 kustutamine on esitatud eraldi ettepanekuna. Väljundnäitaja PSO08 "Paranenud küttesüsteemiga elamud" 2029 aasta sihtväärtuse muutus on esitatud eraldi ettepanekuna.
53	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse (REARM algatus). Vähendame toetuse suurust koodilt 049 toetust 5 000 000 euro võrra. Näitajate sihttasemeid korrigeeritakse proportsionaalselt.
54	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse (REARM algatus). Vähenevad sekkumiskoodid 058, 079 ja 060, suurenevad sekkumiskoodid 058 ja 064. Eelarve muudatus ei too kaasa näitajate vähendamise vajadust, sest võttes arvesse senist täitmist, on näitajate sihttasemed saavutatavad.
55	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse (REARM algatus). Vähenevad sekkumiskoodid 067, 069, 071, 075 ja 076. Ringmajanduse korraldamise uueks EL toetuse eelarveks kujuneb kokku 75 640 772 eurot. Sekkumistega seotud tulemus- ja väljundnäitajaid ei muudeta, kuna praegune rakendamise seis näitab, et sihttasemed on endiselt saavutatavad.
56	Rohelisem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse (REARM algatus). Sekkumiskood 081 väheneb. Suurendatakse toetusteks ettenähtud vahendeid sekkumiskoodi 083 all. Sekkumistega seotud tulemus- ja väljundnäitajaid ei muudeta, kuna praegune rakendamise tempo näitab, et sihttasemed on endiselt saavutatavad.
57	Ühendatum Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse (REARM algatus). Vähenevad sekkumiskoodid 087, 097 ja

		101.
58	Ühendatum Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse (REARM algatus). Kliimaministeeriumi sekkumise koodi 087 summa on 177 603 604 eurot ja sekkumise koodi 097 summa on 97 930 000 eurot. Kaitseministeeriumi uus meetme tegevus "Sõjaväelise liikuvuse edendamist ning toimumist toetavad investeeringud (sh liitlaste vastuvõtu- ja kaitsevæetaristu investeeringud)" on loodud algatusega REARM Europe ja mõeldud sõjaväelinnaku ehitamiseks. EL toetusmaht 19 650 000 eurot, suureneb sekkumiskood 198.
61	Ühendatum Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Sekkumiskood 083 väheneb KOVide kergliiklusteede valdkonna meetmest. Meetme I taotlusvoor näitab, et rakenduskavas seatud sihttasemed on võimalik täita väiksema eelarvega.
48	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Väheneb sekkumiskood 151.
49	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Vähenevad sekkumiskoodid 149 ja 150.
50	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Väheneb sekkumiskood 122.
59	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Kultuuriministeerium vähendab lõimumise sh kohanemise meetme eelarvet, Sotsiaalministeerium vähendab laste ja perede valdkonda sügiseks plaanitud TATi eelarvet. Sotsiaalministeeriumi eelarve vähendused rakenduskava näitajaid ei mõjuta, kuna plaanitavad tegevused oleksid olnud seotud uute näitajatega. Justiits- ja Digiministeerium vähendab eelarvet erieesmärgis (h). Eelarve vähendamine ei mõjuta näitajate sihtväärtuste ja tulemuste saavutamist, sest mõlemad tegevused on käivitunud (keeleõpe ja lõimumistegevused) ja tegevuste elluviimine ja oluliste eesmärkide täitmine jätkub plaanitud mahus. Projektijuhtimisele plaanitud summad ei muutu.
65	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Sotsiaalministeerium vähendab vanemaealiste TATi eelarvet. Muudatused rakenduskava näitajaid ei mõjuta, kuna see TAT ei olnud seotud rakenduskava näitajatega. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium vähendab tööturu struktuursete probleemide lahendamise sekkumise eelarvet.
66	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Sotsiaalministeerium vähendab terviseriskide TATi eelarvet 2 mln ja pikaajalise ajutise töövõimetusega inimestele toetussüsteemi TATi eelarvet 3 mln euro võrra. Eelarvete vähendamised ei mõjuta rakenduskava näitajaid (terviseriski TATi tegevused ei olnud seotud rakenduskava näitajatega). Töövõimetuse tegevusteks vajalik eelarve leiti muudest vahenditest ja mõnel juhul on täitmine olnud prognoositust madalam. Tegevusi ei jäeta ära. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium vähendab tööturuteenuste eelarvet.
67	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Mitmekülgse abivajadusega laste tegevuste vähendamine 499 538 euro võrra. Tegevus ei panusta rakenduskava näitajatesse.
68	Sotsiaalsem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Vähendame kogukonna juhitud arengu eelarvet 3163 euro võrra, mis on ühikuhinna ülejääk, kuna toetust antakse ühikuhinna alusel.
62	Inimestele lähedasem Eesti	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Eelarve vähendamise tõttu korrigeeriti koodidele vastavaid toetussummasid. Summad vähenevad 12 582 095 euro võrra. Eelarve vähendamine ei mõjuta näitajate sihttasemetete saavutamist.
51	Õiglane üleminek	Tulenevalt sekkumise nr 21.6.1.81 sisulisest muudatusest suunatakse koodilt 070 1,8 mln eurot koodile 073 (sekkumine nr 21.6.1.14 jääkreostusobjektide puhastamine). Antud sekkumises saab kohealt ellu viia Ahtme lisareostuse puhastamise (EL toetus 1,8 miljonit eurot). Koodi 070 jäägi kasutus selgub vastavalt Õiglase ülemineku fondi juhtkomitee kokkuleppele, mis tehakse kevadel. Otsused sõltuvad ettevõtete võimekusest kasutada toetust Õiglase ülemineku fondist.
73	Õiglane üleminek	Koodi 140 vähendamine. Muudatuse vajadus tuleneb toetuse saajate arvu vähenemisest ja seotud alampalga kasvu prognoosi vähenemisega võrreldes esialgselt prognoosituga ning

		vahendite suunamisega sekkumisse „Ida-Virumaa VKEdes investeringute, toote- ja protsessiarenduse toetamine”.
74	Õiglane üleminek	Koodi 146 vähendamine. Muudatuse vajadus tuleneb toetuse saajate arvu vähenemisest ja seotud alampalga kasvu prognoosi vähenemisega võrreldes esialgselt prognoosituga ning vahendite sekkumisse „Ida-Virumaa VKEdes investeringute, toote- ja protsessiarenduse toetamine”.
75	Õiglane üleminek	Koodi 021 suurendamine. Vahendid suunatakse sekkumisse „Ida-Virumaa VKEdes investeringute, toote- ja protsessiarenduse toetamine”.
78	Sotsiaalsem Eesti	Lause sõnastuse täpsustamine. Sõna “toetatakse” asendatakse “on võimalik toetada”, sest otsuse, mida täpselt toetatakse, teeb kohalik tegevusrühm.
79	Tehniline	Rakendusmääruse viite uuendamine tekstis. Uus tekst: “... teatena komisjoni 23. septembri 2019. aasta rakendusmääruse (EL) 2019/1780 alusel”.
80	Tehniline	Riigihangete seaduse punkti viite uuendamine.
81	Nutikam Eesti	Kuludega sidumata rahastuse (FNLC) kulude hüvitamise viisi meetodi üksikasjalik kirjeldus koos määratletud tingimuste ja tulemustega, mida Eesti kavatseb kasutada sekkumisel „Avaliku sektori innovatsioonivõimekuse tõstmine“ (meede 21.1.1.3).
82	Nutikam Eesti	Kuludega sidumata rahastuse (FNLC) kulude hüvitamise viisi meetodi üksikasjalik kirjeldus koos määratletud tingimuste ja tulemustega, mida Eesti kavatseb kasutada sekkumisel „Kaitsetööstuspargi baastaristu“ (meede 21.1.6.3).
83	Ühendatum Eesti	Kuludega sidumata rahastuse (FNLC) kulude hüvitamise viisi meetodi üksikasjalik kirjeldus koos määratletud tingimuste ja tulemustega, mida Eesti kavatseb kasutada sekkumisel „Sõjaväelise liikuvuse edendamist ning toimimist toetavad investeringud (sh liitlaste vastuvõtu- ja kaitsevätaristu investeringud)“ (meede 21.3.3.2).
84	Tehniline	Programmi haldava asutuse kontaktisiku uuendamine. Auditeerimisasutuse kontakt on Anu Alber.
85	Tehniline	Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) nutika spetsialiseerumise teekaartidega seotud eeltingimus on jätkuvalt täidetud. HTM on teinud mõningaid tekstitäpsustusi.
86	Tehniline	Eeltingimus 1.2 Riiklik või piirkondlik lairibakava on täidetud. Teksti uuendamine.
87	Tehniline	Lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunatakse vahendid ümber kaitsevõime suurendamise, sellest tulenevalt täiendame programmi strateegilist kirjeldust.
88	Tehniline	Suuremahuliste projektide tegevusi ei jõuta lõpetada 2026. aastaks, mistõttu on pikendatud projektide elluviimise perioodi. Muudatusega viiakse rakenduskava Lisa 1 ajakava kooskõlla meetme määrusega.
89	Tehniline	Rakenduskava muudatuse nr 4 raames suunatakse osa EL toetuse vahenditest uutesse kaitsevaldkonna erieesmärkidesse, mis võimaldab Eestil kasutada REARM algatuse raames pakutavaid paindlikkusi, sealhulgas täiendavat ühekordset ettemakset ning kõrgemat EL toetuse määra. Eesti rakendab rakenduskavas maksimaalselt lubatud suuremat toetuse määra – kuni +10% võrreldes seniste määradega. Rakenduskava uueks kogumaksumuseks on 4 017 106 684 eurot. See aitab kiirendada investeringute elluviimist ja tugevdada kaitsevõimekust. Kavandatud muudatused on kooskõlas riigipõhiste soovistega ning Euroopa Komisjoni strateegiliste suunistega, võimaldades rakenduskava raames suunata täiendavaid vahendeid prioriteetsetesse sekkumistesse.
90	Tehniline	Tabelite numbraid on uuendatud kogu rakenduskava ulatuses, lähtudes vajadusest kajastada uusi prioriteetide alla lisandunud tabeleid.
91	Tehniline	Tulemusnäitaja PSR28 mõõtühiku muutmine protsendiks.

3.2. Eelnõu otsusepunkti 2 kohaselt esitab Rahandusministeerium rakenduskava Euroopa Komisjonile heakskiitmiseks.

3.3 Eelnõu otsusepunkti 3 kohaselt esitab Rahandusministeerium rakenduskava Riigi Tugiteenuste Keskusele struktuurivahendite veebilehel avalikustamiseks peale selle kinnitamist Euroopa Komisjoni poolt.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu ja Eesti õigusele

Eelnõu on valmistatud ette kooskõlas ühissätete määrusega (EL) 2021/1060 ning perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadusega.

5. Eelnõu mõju

Eelnõuga heaks kiidetava rakenduskava EL toetuse maht on 3 369 336 786 eurot, riigi panus 647 519 098 eurot, kogusumma 4 016 855 884 eurot. Eelnõuga heaks kiidetava rakenduskava EL toetuse maht jääb samaks, kuid riigi (avalik ja erasektor koos) panus väheneb 1 153 641 719 euro võrra.

6. Eelnõust tulenevad kulutused ja eeldatavad tulud

Muudatusega ei kaasne lisakulusid. Riigieelarvele mõju puudub.

7. Eelnõu jõustumine

Vabariigi Valitsuse kinnitamise järel esitab Rahandusministeerium rakenduskava Euroopa Komisjonile heakskiitmiseks.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Muudatused on Euroopa Komisjoniga mitteametlikult läbi räägitud. Ühissätete määruse artikkel 40 lõike 2 punkt d kohaselt nõutav rakenduskava seirekomisjoni (kirjalik) hääletus rakenduskava muudatuste heakskiitmiseks eelnes valitsuses kinnitamisele 14-28 november 2025.